

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	V
İÇİNDEKİLER	VII
KISALTMALAR	XIII
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM YARDIMCI KİŞİLERİN FİİLLERİNDEN SORUMLULUĞA DAİR GENEL HUSUSLAR

I. GENEL OLARAK	5
II. SORUMLULUĞUN HUKUKİ NİTELİĞİ	6
III. GELİŞMESİNDE ETKİLİ OLAN TOPLUMSAL FAKTÖRLER ...	8
IV. HUKUKİ ESASLARI	11
A. Doktrinde ileri sürülen çeşitli görüşler	12
1. Temsil Görüşü	12
2. Araç Görüşü	13
3. Hâkimiyet Görüşü	14
4. Sonuç Vaadi Görüşü	14
5. Özen Görüşü	16
6. Garanti Görüşü	16

7. Tehlike Görüşü	17
8. Yarar ve Tehlike Görüşü	19
9. Sigorta Primi Görüşü	20
10. Aktif Menfaat Görüşü	21
11. Etki Alanı Görüşü	22
12. İsnadiyet Birliği Görüşü	22
13. Kusur Karinesi Görüşü	23
B. Görüşümüz	24
V. TARİHSEL GELİŞİMİ.....	27
A. Eski Hukuk Sistemleri.....	27
1. Mecelle	27
2. Roma hukuku	28
3. Germen Hukuku.....	30
B. Yeni Hukuk Sistemleri	32
1. Fransız hukuku	32
2. Alman hukuku	32
3. İsviçre hukuku.....	33
4. Türk hukuku.....	36

İKİNCİ BÖLÜM
YARDIMCI KİŞİLERİN FİİLLERİNDEN
SORUMLULUK BAKIMINDAN ÖNEM
TAŞIYAN KAVRAMLAR

I. BORÇLU.....	41
A. Borçlunun Tanımı	41
B. Borçlu ve Benzer Kavramlar Arasındaki İlişki	42
1. İşveren İle Arasındaki İlişki	42
2. Adam Çalıştıran İle Arasındaki İlişki	42
II. YARDIMCI KİŞİ	43

A. Yardımcı Kişinin Tanımı.....	43
1. Genel Olarak.....	43
2. Bilgisayar Programlarının ve Araçların Durumu.....	47
B. Yardımcı Kişinin Türleri	49
1. Tevdi Edilen İşin Niteliğine Göre: İfa Yardımcısı ve Kullanma Yardımcısı	49
2. Yardımcı Kullanmanın Caiz Olup Olmamasına Göre: Caiz Olan ve Caiz Olmayan Yardımcı Kişi	52
3. Yardımcının Ekonomik Olarak Borçluya Bağımlı Olup Olmasına Göre: Bağımlı ve Bağımsız Yardımcı Kişi	55
4. Yardımcı Şahsın Kimin İşçisi Olduğuna Göre: Alacaklının İşçisi Olan ve Borçlunun İşçisi Olan Yardımcı Kişi	59
C. Yardımcı Kişi ve Benzer Kavramlar Arasındaki İlişki.....	61
1. İşçi İle Arasındaki İlişki.....	61
2. Organ İle Arasındaki İlişki.....	62
3. İradi Temsilci İle Arasındaki İlişki.....	64
4. Kanuni Temsilci İle Arasındaki İlişki.....	65
5. TBK m. 66 Anlamında Çalışan İle Arasındaki İlişki.....	68
6. Alt Vekil İle Arasındaki İlişki	70
7. Alt Kiracı İle Arasındaki İlişki	75
8. Alt Yüklenici İle Arasındaki İlişki.....	76

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YARDIMCI KİŞİLERİN FİİLLERİNDEN SORUMLULUĞUN ŞARTLARI

I. BORÇLU İLE ZARAR GÖREN KİŞİ ARASINDA BİR BORÇ İLİŞKİSİNİN VARLIĞI	79
A. Borç İlişkisinin Kaynakları.....	82
1. Sözleşmeden Doğan Borç İlişkisi	82

2. Kanundan Doğan Borç İlişkisi.....	85
3. Sebepsiz Zenginleşmeden Doğan Borç İlişkisi	87
4. Haksız Fiilden Doğan Borç İlişkisi	88
5. Vekâletsiz İş Görmeden Doğan Borç İlişkisi	89
B. Borç İlişkisinin İçerdiği Yükümlülükler	89
1. Edim Yükümlülükleri ve Yan Yükümlülükler Ayrımı	90
a. Edim Yükümlülükleri.....	90
aa. Asli Edim Yükümlülükleri	90
bb. Yan Edim Yükümlülükleri.....	92
b. Yan Yükümlülükler	94
aa. Genel Olarak.....	94
bb. İfaya Yardımcı Yan Yükümlülükler	96
cc. Koruma Yükümlülükleri.....	98
dd. Özel Olarak Sözleşme Öncesi Görüşmelerde Yardımcı Kişilerin Fiillerinden Sorumluluk.....	100
2. Olumlu Edim Yükümlülükleri ve Olumsuz Edim Yükümlülükleri Ayrımı.....	104
II. BORÇ İLİŞKİSİNDEN DOĞAN BÖRCÜN İFASININ VEYA BİR BORÇ İLİŞKİSİNDEN DOĞAN HAKKIN KULLANILMASININ YARDIMCI KİŞİYE BIRAKILMASI	108
A. Yardımcı Kişinin Borcun İfasına veya Hakkın Kullanımına Fiilen Katılmış Olması.....	109
B. Borçlunun Yardımcı Kişinin Borcun İfasına veya Hakkın Kullanılmasına Katılmasına Rıza Göstermesi.....	111
III. YARDIMCI KİŞİNİN BORCA AYKIRI BİR DAVRANIŞLA DİĞER TARAFA ZARAR VERMESİ	116
IV. FARAZİ KUSUR.....	123
A. Yardımcı Kişinin Kusurlu Olması Gerektiğini Savunan Görüş	124
B. Kusursuz Sorumluluk Görüşü	126
C. Borçlunun Farazi Kusurunun Bulunması Gerektiğini Savunan Görüş.....	127

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
YARDIMCI KİŞİLERİN FİİLLERİNDEN
SORUMLULUĞUN HUKUKİ SONUÇLARI

I. BORÇLUNUN TAZMİNAT YÜKÜMLÜLÜĞÜ	137
A. Genel Olarak.....	137
B. Tazminatın Kapsamının Belirlenmesi	139
1. Meydana Gelen Zararın Hesaplanması.....	139
2. Tazminatın Kapsamını Etkileyen Diğer Unsurlar	141
a. Borçlunun Farazi Kusurunun Ağırlık Derecesi.....	142
b. Zararın Doğmasında veya Artmasında Zarar Görene İsnat Edilebilecek Olan Davranışların Varlığı..	143
aa. Zarar Görenin Kendisinin Zararın Doğmasında veya Artmasında Etkili Olan Davranışlarda Bulunması .	143
bb. Zarar Görenin Yardımcısının Zararın Doğmasında ve Artmasında Etkili Olan Davranışlarda Bulunması .	147
c. Borçlunun Ekonomik Durumu	149
d. Diğer Hâl ve Şartlar.....	150
C. Zamanaşımı.....	150
II. YARDIMCI KİŞİLERİN FİİLLERİNDEN SORUMLULUĞUN SINIRLANDIRILMASI VEYA TAMAMEN KALDIRILMASI	152
A. Genel Olarak Sorumsuzluk Anlaşmaları.....	152
B. Yardımcı Kişilerin Fiillerinden Sorumluluğu Sınırlandıran veya Tamamen Ortadan Kaldıran Anlaşmalar	160
1. Kural: Yardımcı Kişilerin Her Türlü Kusuru İçin Sorumluluğun Sınırlandırılabilmesi veya Tamamen Kaldırılabilmesi	160
2. Yardımcı Kişilerin Fiillerinden Sorumluluğu Sınırlandıran veya Tamamen Ortadan Kaldıran Anlaşmaların Sınırları.....	164
a. Sözleşme Özgürlüğünün Genel Kanuni Sınırları.....	164

b. Yardımcı Kişilerin Fiillerinden Sorumluluğun Sınırlandırılmasına veya Kaldırılmasına İlişkin Anlaşmalara Özgü Sınırlar.....	168
aa. Sorumluluğunun Uzmanlık Gerektiren ve Kanun veya Yetkili Makamın İzni İle Yürütülen Bir Hizmet, Meslek veya Sanattan Doğması	169
bb. Sorumluluğun Borçlu İle Alacaklı Arasındaki Bir Hizmet Sözleşmesinden Kaynaklanması.....	172
3. Yardımcı Kişilerin Fiillerinden Sorumluluğun Kaldırılmasına veya Sınırlandırılmasına İlişkin Anlaşmaların Kanuni Sınırlara Aykırı Olmasının Sonuçları.....	177
III. SORUMLULUK VE RÜCU İLİŞKİSİ	182
A. Borçlu İle Zarara Uğrayan Alacaklı Arasındaki Sorumluluk İlişkisi.....	182
B. Yardımcı Kişi İle Zarara Uğrayan Alacaklı Arasındaki Sorumluluk İlişkisi.....	184
C. Borçlu İle Yardımcı Kişi Arasındaki Rücu İlişkisi.....	187
D. Müteselsil Borçluların Müşterek Bir Yardımcı Kişiden Dolayı Sorumluluğu	190
SONUÇ VE ÖNERİLER	195
KAYNAKÇA	209